

**iedereen
zijn eigen
camino**

iedereen zijn eigen camino

Anekdoten van een ex-herbergier
en andere nutteloze feitjes

Arno Neeleman

Dankwoord

Voor de totstandkoming van dit boek bedank ik in de eerste plaats mijn echtgenote en levenspartner Carola Hoogeveen. Bedankt dat jij dit avontuur met mij bent aangegaan. Jij was onmisbaar bij het ophalen van alle herinneringen en anekdotes. Dank voor de hulp bij het vinden van inspiratie en voor de spreekwoordelijke schop onder mijn hol, die soms nodig was om dit boek af te ronden. En niet in de laatste plaats voor al het ontwerp- en opmaakwerk.

Ook bedank ik Rob Neeleman, Linda Verstegen en Leny Hoogeveen voor het proeflezen van deze Nederlandse versie en Rob en Linda bovendien voor de tekstcorrecties. De illustraties bij de pelgrimtypen zijn tot stand gekomen in samenwerking met Skylar Neeleman.

Alle pelgrims die op welke manier dan ook gebruik hebben gemaakt van de diensten en gastvrijheid van Herberg Juntos: jullie ook bedankt! Mede dankzij jullie waren het vier fantastische jaren.

© 2026 Arno Neeleman

Omslagontwerp, opmaak, illustratiebewerking en foto's: Carola Hoogeveen

Illustraties pelgrims: Arno Neeleman en Skylar Neeleman

ISBN 978 946 538 572 3

Verspreiding in Nederland en Vlaanderen: Brave New Books

foodguyde.com

Inhoud

Inleiding	7
Hoe komen jullie hier nou zo terecht?	8
De aanleiding	8
Op zoek naar de juiste plek	9
Ik vertrek-toestanden	11
Herberg Juntos	14
Het komt langzaam op gang	14
Een portie positiviteit	16
Hard voor weinig, maar soms chagrijnig	18
Maar waar is nou die sleutelbos?	19
Slaande deuren en geschreeuw op de slaapzaal	21
Het ontstaan van de huisregels	22
Camino nazorg	23
Hebben jullie ook een naald?	24
8 Tips voor als je een herberg aan de camino wil starten	25
Persoonlijkheidstypen van pelgrims	28
De energieke pelgrim	29
De onafhankelijke pelgrim	30
De sociale pelgrim	32
De levensgenieter	34
De luxe pelgrim	36
De budgetpelgrim	38
De spirituele pelgrim	40
Wat voor pelgrim ben jij?	44
Verantwoord pelgrimeren	47
Spread-the-love-lijst	48
Juichmomenten-checklist	48
Verrassende vragen	49
Wandelmeditatie	49
Eten en drinken op de camino	51
De Spaanse versus de internationale keuken	51
Eten wat de pot schaft	54
Drankjes	54

Recepten	57
Pannenkoeken van Herberg Juntos	57
Linzensoep van Herberg Juntos	58
Tortilla de patatas (Spaanse aardappelomelet)	59
De Spaanse taal	62
Woordenlijst	64
Gewoon een o erachter zetten	65
Boekingshulp in het Spaans	68
Spel je naam en je e-mailadres in het Spaans	70
Datum en tijd schema	71
Leven in een klein Spaans dorpje	74
Vijftig jaar terug in de tijd	74
Is hier ook een supermarkt?	77
Elke maand weer een ander landschap	78
Als stadsmens op het platteland wonen	80
Typerend voor de streek	80
Feestdagen in Spanje	82
Nationale feestdagen	83
Feestdagen in deelstaten	83
Lokale feesten	84
Camino-statistieken	86
De camino door de jaren heen	86
De drukste maanden	88
Groei van specifieke nationaliteiten	90
Kenmerken van de Camino Francés	92
Bijlage 1 - Scorebord Pelgrim Persoonlijkheidstest	94
Bijlage 2 - De wijncamino	98
Bijlage 3 - Wat wordt je volgende camino?	99
Bijlage 4 - Mijn camino van dag tot dag	102
Bijlage 5 - Mijn juichmomentenlijst	105
Verklarende woordenlijst	106

Inleiding

In juli 2020 kopen Arno Neeleman en zijn vrouw Carola een herberg in Boadilla del Camino, aan het pelgrimspad naar Santiago. Zij noemen de herberg Juntos, het Spaanse woord voor Samen. Vanaf het seizoen 2021 tot en met 2024 runnen zij samen 4 jaar lang deze herberg. In dit boek komen zowel de weg ernaartoe als de belevenissen tijdens het bestieren van de herberg aan bod. Met zijn kenmerkende droge humor beschrijft Arno in dit boek de leukste en meest schokkende anekdotes die Carola en hij in deze 4 jaren hebben meegemaakt.

Maar dit boek bevat meer dan alleen anekdotes van twee ex-herbergiers. Het biedt daarnaast ook een aantal praktische zaken. Zoals hulp bij het reserveren van een bed in het Spaans voor degenen die niet of nauwelijks Spaans spreken. Ook vind je in dit boek tips om feesten in Spanje op te zoeken of juist te vermijden. En er is een handig en beknopt invullijstje voor je belangrijkste belevenissen en ontmoetingen als je zelf een camino gaat lopen.

Dit boek geeft verder uitgebreide achtergrondinformatie over de streek waar Herberg Juntos gelegen is, de Tierra de Campos. Maar ook over algemene Spaanse gewoontes, waarbij vooral eten en drinken centraal staan. Als klap op de vuurpijl bevat dit boek een persoonlijkheidstypering, speciaal bedoeld voor pelgrims. Met een bijbehorende test waarmee je kunt achterhalen wat voor soort pelgrim jij bent of de pelgrims om je heen zijn. Het boek sluit af met diverse interessante statistieken en de duiding ervan.

Wie tussen de regels door leest, treft in dit boek een verhaal aan over moed, durf, vertrouwen en trouw blijven aan je eigen waarden. Zoals als vele Amerikaanse gasten over ons zeiden: “You’re living the dream!”. Dat deden we zeker en blijven we doen. Want dromen waar je niets mee doet, blijven dromen. Veel gehoorde uitspraken op de camino zijn de principes “De weg is belangrijker dan het doel” en “The camino provides”. Misschien leert het doen van een pelgrimstocht ons wel deze principes toe te passen op onze eigen levensweg.

Hoe komen jullie hier nou zo terecht?

Vaak hebben we in onze herberg de vraag gekregen hoe wij als Nederlanders nou zo in een klein dorpje aan de Camino Francés terecht zijn gekomen. Wij hadden al snel een korte en een lange variant van ons verhaal paraat. Alhoewel het in drukke periodes met een lange rij voor de bar ook weleens verleidelijk was om “nou gewoon met de auto!” te antwoorden. Hieronder volgt de langste variant van onze weg naar Boadilla del Camino. Woorden en begrippen die een toelichting vereisen, staan uitgelegd in de woordenlijst achterin dit boek.

De aanleiding

Het begon allemaal in april 2019. Ik was net terug van een lange reis naar Zuidoost-Azië. Carola was mij halverwege komen opzoeken in Cambodja. De laatste maand hadden we samen door de Filippijnen gereisd. Voor deze reis had ik 3 maanden onbetaald verlof aangevraagd. Op 1 april ging ik weer aan de slag bij de verzekeringsmaatschappij waar ik inmiddels al 9 jaar in dienst was. Om uit de alledaagse routine van de werkende man te ontsnappen, had ik vakanties nodig. Met grote regelmaat nam ik dan ook weer wat vakantiedagen op. Sinds 2013 bestond mijn vakantie meerdere keren uit een stuk camino lopen. De camino stelde mij in staat om mijn hoofd leeg te maken. Nog voor ik de eerste stap op een nieuw stuk camino had gezet, was ik al volledig uit de werksleur ontsnapt. Bij terugkomst was het zaak om die speciale camino-vibe zo lang mogelijk vast te houden.

Mijn collega's hadden op een gegeven moment zelfs de uitdrukking “een Arno'tje doen” geïntroduceerd. Dit hield in dat je, als je nog niet eens terug was van je vakantie, je volgende tripje alweer in de pijplijn had zitten. Het was typerend, want ik vond het zelf inderdaad prettig om na een vakantie direct iets te hebben om weer naar uit te zien. Het maakte de sleur van het werkende bestaan iets draaglijker.

Niet dat ik het niet naar mijn zin had op mijn werk. Ik had het eigenlijk prima voor elkaar. Al een aantal jaar werkte ik de door mij gewenste 32-urige werkweek. Het werk kon ik voor een groot deel zelf invullen en ik had leuke, gezellige collega's. Het salaris was prima en het allerbelangrijkste: ik had veel vakantiedagen, die ik altijd allemaal opmaakte. Toch knaagde er iets: het gevoel dat ik maar een klein radertje in een grote machine was. Het gevoel dat ik met mijn werk geen merkbare impact maakte.

Ik had 5 jaar eerder ook al 3 maanden onbetaald verlof opgenomen. Toen kwam ik terug met hernieuwde energie en waren er in mijn baan ook direct diverse uitdagingen. Dat was in 2019 helaas niet het geval. Na twee weken werken, voelde ik me weer hetzelfde als de maanden voor mijn onbetaald verlof. Verstrikt in de sleur en zonder energie. Zo kon het niet langer. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat je je weekends en je andere wekelijkse vrije dag nodig hebt om je werkdagen door te komen. Ik werd er door Carola op gewezen dat ik iets moest gaan doen waar ik wèl energie van zou krijgen. Wat volgde was een loopbaantraject. Met een loopbaancoach dacht ik na over mijn interesses en uit welke elementen mijn ideale baan zou bestaan. Ik kwam uit op de volgende trefwoorden: reizen, wandelen, koken, sociale contacten, avontuur en muziek. En met mijn frequente camino-vakantietripjes in het achterhoofd, was de connectie snel gelegd. Wat zou het ontzettend tof zijn om een herberg, bar, restaurant of een combinatie van die drie aan de camino te beginnen!

Natuurlijk moest ik eerst wel Carola zien te overtuigen. Die ging snel akkoord. Sinds zij jong was, had zij altijd gezegd dat ze ooit nog eens zou verhuizen naar een land waar het lekkerder weer was dan in Nederland. En dat zij daar dan iets met haar hobby koken/bakken zou willen doen. Zij had alleen hierbij eerder Italië in haar hoofd, haar favoriete vakantie-land. Sinds ze mij in 2015 leerde kennen, was ze echter ook fan geworden van Spanje. Onze eerste vakantie samen was een tripje naar Noord-Spanje. Ik had voor april 2015 voor mijzelf weer eens een camino-vakantie in de planning staan. Ik wilde de Camino del Norte van San Sebastian naar Bilbao lopen. Maar in de tussentijd had ik Carola leren kennen en begon ik steeds minder zin te krijgen om in mijn eentje naar Spanje af te reizen. Dus besloot ik haar mee te vragen! Het leek mij echter geen goed idee om met een min of meer ongetraind persoon direct deze 125 zware kilometers camino te lopen. Dus het werd meer een stedentrip met wat korte stukjes camino. Met start- en eindpunten die vanuit San Sebastian gemakkelijk met een stoptreintje te bereiken waren.

Op zoek naar de juiste plek

Nadat het zaadje om een herberg in Spanje te beginnen in mei 2019 in onze gedachten geplant was, ging het snel. Om te beginnen leek het ons handig om samen te gaan wonen. Als je ver weg van alles en iedereen samen een herberg wil starten, moet je toch minimaal weten hoe het is om met elkaar samen te wonen. Dus zette ik mijn appartement in Hilversum te koop en trok ik in bij Carola in Alkmaar. Ik had toen natuurlijk al weer een volgende vakantie gepland staan. In september

2019 zouden we met de auto naar Spanje gaan. We wilden in ieder geval naar Barcelona en het mini-gebergte Picos de Europa, ten Noordoosten van de stad León. Dit konden we mooi combineren met het bekijken van een aantal mogelijke plekken. We hadden al een viertal specifieke locaties verzameld waar we een kijkje zouden kunnen gaan nemen. Deze wilden we op 1 dag bekijken. Alle plekken waren gelegen langs de drukst belopen camino, de Camino Francés. We keken daarbij vooral naar het stuk tussen Logroño en Ponferrada.

De eerste 2 locaties vielen eigenlijk direct al af. Als derde locatie hadden we een herberg in Atapuerca, een dorpje 20 kilometer voor Burgos, op het oog. Hiervan hadden we alleen een foto en geen adres. Om privacyredenen ontbrak het specifieke adres op de Spaanse website voor onroerend goed en was er alleen een cirkel op een plattegrond getekend. Na tevergeefs het hele dorpje rondgelopen te zijn (gelukkig is het niet zo groot), besloten we het aan iemand te vragen. We zagen een vrouw die aan het tuinieren was. In mijn beste Spaans vroeg ik haar of ze dit pand kende. Daar moest haar man bij gehaald worden. Hij herkende het pand. Het stond alleen niet in Atapuerca, maar in het nabijgelegen Agés. Nou, dan rijden we daar wel heen, dachten wij en we zeiden gedag tegen het vriendelijke echtpaar. Maar dat ging niet zo maar! We werden opeens geconfronteerd met de ongeëvenaarde gastvrijheid en vriendelijkheid van de Spanjaarden. De heer des huizes stond erop dat hij voor ons uit zou rijden.

Toen we 5 minuten later de auto's geparkeerd hadden in het nog kleinere dorpje Agés, werd er door onze behulpzame Spanjaard eens rondgevraagd. Al snel hadden we een heel gevolg verzameld van mensen die met ons mee bleven lopen. De pastoor kende uiteindelijk iemand die het telefoonnummer van de eigenaar van het pand zou hebben. Het leek alsof het hele dorp opgetrommeld was om die gekke buitenlanders in contact te brengen met de verkoper van de herberg. De herberg bleek nog niet af te zijn. Er zouden nog diverse verbouwingen plaats moeten vinden voordat hij in gebruik kon worden genomen. We kregen een rondleiding van de eigenaar die in geuren en kleuren vertelde hoe het er uit zou komen te zien. Hij wees daarbij diverse kleine ruimtes aan en vertelde 'hier komen 8 bedden' en 'hier is nog een andere ruimte voor 6 bedden'. Carola en ik keken elkaar vol ongeloof aan en dachten allebei hetzelfde: zoveel pelgrims op elkaar gepropt in een kleine ruimte? Er was bijna geen buitenruimte, slechts een postzegeltje van ongeveer 2 bij 4 meter om eventueel je was op te hangen. Er zouden in totaal 28 slaapplekken komen. Op die plek ontstond bij ons de term "camino-fabriek". Wij

werden door deze ervaring gesterkt in ons idee om voor een kleine herberg te gaan. Met veel ruimte op de slaapzaal en met een grote tuin. Het tegenovergesteld dus van dit pand.

We hadden nog 1 locatie te gaan, een herberg die toen al als zodanig in gebruik was, in Boadilla del Camino. Maar het was al laat en we waren erg moe. En op de foto's zag de herberg er sowieso niet zo mooi uit, met goedkope plastic stoelen en tafels op het terras en een ouderwets uitzierend interieur. Onze slaapplek voor die avond was in Carrión de los Condes, 25 kilometer voorbij Boadilla del Camino. En de dag daarop zouden we slapen in een herberg in Triacastela, Galicië. Dit was nog 3 uur rijden verderop richting Santiago de Compostella. Laatstgenoemde herberg werd gerund door een Nederlands-Italiaans echtpaar en het leek ons een mooie gelegenheid om met de Nederlandse eigenaar te praten. Dus we moesten het bekijken van die herberg in Boadilla maar uit ons hoofd zetten.

De volgende ochtend hebben we toch een kijkje genomen in de herberg in Boadilla del Camino. We hoefden immers maar een klein half uurtje terug te rijden. Daar spraken we met de toenmalige eigenaar die ons de contactgegevens van zijn makelaar gaf. De herberg zag er inderdaad wat oubollig en goedkoop ingericht uit, maar wij voelden allebei dat de plek veel potentie had. De slaapzaal was erg ruim voor de 12 bedden. De tuin was enorm en er was een mooi groot overdekt terras. Bovendien was het pand toen nog maar 6 jaar oud, dus redelijk onderhoudsvrij. Met dit in ons achterhoofd gingen wij terug naar Nederland.

Ik vertrek-toestanden

In Nederland ging ik mij verdiepen in wat er nodig is om een herberg in Spanje te beginnen. In het hoofdstuk '8 Tips voor als je een herberg aan de camino wil starten' staan de belangrijkste bevindingen van mijn onderzoek beschreven. Met mijn in de tussentijd aangevraagde en ontvangen NIE op zak, gingen we in november 2019 op zakenreis naar Spanje. Ik had in de tussentijd ook contact gezocht met een gestor in Palencia, de hoofdstad van de provincie waarin Boadilla del Camino gelegen is. De gestor had voor ons kennismakingsgesprek zelfs zijn neefjes uitgenodigd die in de VS een deel van hun opleiding hadden gevolgd. Zij fungeerden met onvervalst dik-Amerikaans accent als tolk. Zo hadden ze het als ze Carola en mij samen aanspraken stevast over "y'all". Samen met de gestor namen we nogmaals een kijkje bij de herberg in Boadilla. In Palencia bezochten we de Kamer van Koophandel en de afdeling Toerisme van het deelstaatkantoor die zich o.a. bezighoudt met

herbergvergunningen. Daar verzekerden ze ons dat het overnemen van een bestaande vergunning slechts een formaliteit was. Er hoefde alleen een document ingevuld en ondertekenend te worden. We hadden allemaal toestanden zoals in de televisieserie 'Ik vertrek' verwacht, maar in de praktijk ging alles van een leien dakje.

In Nederland bezochten we in december 2019 een in Spaans recht gespecialiseerde notaris. Om alle gewenste zaken in één klap juridisch goed te regelen, was het advies... trouwen! Zo gezegd, zo gedaan. We lieten er geen gras over groeien en zijn in januari 2020 getrouwd in het mooie stadhuis van Alkmaar. In de tussentijd hadden we een bod uitgebracht op de herberg en waren we in afwachting van de reactie van de verkopend makelaar.

En toen kwam corona. Eerst nog als ver-van-ons-bed-show, maar al snel gingen er landen 'op slot'. Later hebben we in de herberg nog met pelgrims gesproken die in maart 2020 de camino aan het lopen waren en op 14 maart nog net een ticket voor de laatste bus naar Frankrijk hadden kunnen bemachtigen. Anderen kochten snel een tent en vervolgden hun weg, in de wetenschap dat alle hotels, herbergen en restaurants binnenkort gesloten zouden zijn. Wij zouden zelf eind maart naar Madrid vliegen om de herberg aan onze zoon te laten zien. En om de druk op de verkopend makelaar wat op te voeren. Maar op 15 maart kreeg ik een belletje van ons hotel in Palencia dat het verblijf geannuleerd moest worden. Toen wisten we dat het echt menens was.

Er volgde een periode van onzekerheid. Wij waren erg gespitst op alle berichtgeving over Spanje en waren blij dat we in die periode niet daar zaten. Als je dacht dat de regels in Nederland in die tijd al heftig waren, denk dan nog maar eens goed na. In Spanje mocht je alleen naar buiten om naar de dichtstbijzijnde supermarkt of bakker te gaan. Of om je hond uit te laten. Er bereikten ons zelfs verhalen dat mensen in Spanje hun geit gingen uitlaten om maar buiten te kunnen zijn! Onze omgeving in Nederland reageerde verdeeld. Een aantal mensen dacht dat ons hele plan nu van de baan zou zijn. Anderen vroegen zich af hoe wij nu verder zouden gaan. Er gingen continu allerlei vragen door onze hoofden. Waarom krijgen we geen reactie op ons bod? Waarom reageert de gestor ook niet op onze mailtjes? Hebben ze in Spanje eigenlijk wel de mogelijkheden om thuis te werken of zit iedereen thuis opgesloten zonder te kunnen werken? Een vriendin van Carola vroeg haar wat we zouden doen als de oude eigenaar dood zou gaan. Geen ondenkbaar